

Kurzusleírás (tematika)

Kurzus neve: Dokumentumfilmkészítés: elméleti és gyakorlati kérdések				
A kurzus oktatója, elérhetősége: Hörcher Gábor				
Kód: M-SZ-301-FS-252602-16	Kapcsolódó tanterv (szak/szint): BA, MA	A tantárgy helye a tantervben (szemeszter):	Kredit: 5	Tanóraszám: 44 Egyéni hallgatói munkaóra: 106
Kapcsolt kódok: B-SZ-401-FS-252602-16	Típus: gyakorlat-orientált	Szab.vál-ként felvehető-e? igen	Szab.vál. esetén sajátos előfeltételek: -	
A kurzus kapcsolatai (előfeltételek, párhuzamosságok): Előfeltétel: nincs				
A kurzus a dokumentumfilmkészítés elméleti és gyakorlati kérdéseit vizsgálja, miközben a hallgatók csoportos feladatokon keresztül maguk is kipróbálják a műfaj különböző formáit. A cél nem professzionálisan kidolgozott alkotások létrehozása, hanem kísérletezés a dokumentumfilm változatos stílusával, módszereivel és helyzeteivel. A félév során a kurzusvezetők történeti és elméleti kontextust kínálnak az egyes gyakorlati problémákhoz, miközben a közös alkotói munka és a reflexió is központi szerepet kap. A kurzust két MOME-s doktorandusz oktató vezeti: Dr. Hörcher Gábor dokumentumfilmrendező (44 kontaktóra) és Horányi Péter filmtörténész, kurátor (44 kontaktóra).				
Tanulási eredmények (fejlesztendő szakmai és általános kompetenciák): Tudás: - Átfogó ismeretekkel rendelkezik a média design főbb elméleteiről, koncepcióiról, tradícióiról, meghatározó múltbéli és jelenkori tendenciáiról és diskurzusairól, valamint referencia értékű alkotóiról, alkotásairól és eredményeiről. - Behatóan ismeri szakmája médiakommunikációs és prezentációs eszközeit, módszereit, csatornáit, ismeri és érti a szaknyelvet, és a hatékony szóbeli és írásos szakmai kommunikációt anyanyelvén és legalább egy idegen nyelven. Képesség: - Képes megítélni saját kompetenciáit, szakmai erősségeit, gyengeségeit, és értékeli, hogy a tervezési, alkotási folyamat során hol van szükség külső kompetencia bevonására. - Média designeri munkája során együttműködik saját szakterülete, társszakmák és különböző művészeti területek képviselőivel. - Szakmai tevékenységét, koncepcióit, eredményeit érthetően, kompetensen kommunikálja vizuálisan, verbálisan és írott formában, mind szakmai körben, mind azon kívül, anyanyelvén és egy idegen nyelven, továbbá szakmai álláspontját érvekkel alátámasztva képviseli. Attitűd: - Nyitott más művészeti ágak és szakterületek felé, együttműködésre és párbeszédre törekszik azok szereplőivel. - Szakmai alkotótevékenységét minőség és értékorientált szemlélet jellemzi. Autonómia és felelősségvállalás: - Szakmai orientációja kialakult.				

- Tervező, alkotó tevékenységét megadott szakmai program alapján vagy saját művészeti koncepció mentén végzi, önállóan vagy irányított szakmai helyzetben.

A kurzus keretében feldolgozandó témakörök, témák:

A kurzus során a hallgatók átfogó képet kapnak a dokumentumfilmzés legfontosabb kihívásairól és megközelítéseiről. A műfaj meghatározó korszakainak és alkotásainak elemzésén keresztül azt vizsgáljuk, hogyan törekedett a dokumentumfilm a valóság feldolgozására és értelmezésére, valamint miként tükrözték e kísérletek az adott kor társadalmi és kulturális elvárásait. A kritikai megértést gyakorlati munka egészíti ki: a hallgatók csoportokban rövid dokumentumfilmeket készítenek, amelyekben különféle formákkal, stílusokkal és elbeszélésmódokkal kísérleteznek. Továbbá a hallgatók betekintést nyernek a dokumentumfilmgyártás intézményi hátterébe, beleértve a finanszírozási struktúrákat, a gyártási és forgalmazási folyamatokat, valamint a pályázati és fesztiválrendszer működését.

A félév során feldolgozott témák közé tartoznak többek között: – a dokumentumfilm alapvető típusai és formanyelvei (megfigyelő, résztvevő, reflexív, performatív stb.), – a valóság és fikció határának kérdése, – az alkotói jelenlét és az etikai felelősség, – az interjú, narráció és archív anyag használata, – a kortárs digitális dokumentumfilm és az új médiakörnyezet hatásai.

A hallgatók tennivalói, feladatai:

A kurzus aktív részvételt igényel: a félév során legfeljebb három hiányzás engedélyezett, a 15 percnél hosszabb késés pedig hiányzásnak minősül. Az órákon az adott témához kapcsolódó dokumentumfilmek közös megtekintése és elemzése történik, amelynek során a hallgatók gyakorlati és elméleti szempontból is feldolgozzák a látottakat. A megszerzett tapasztalatokat ezt követően saját filmjeikben kamatoztatják. A félév végén a hallgatók rövid dokumentumfilmjeiket nyilvános vetítés vagy közös prezentáció keretében mutatják be, amelyet csoportos értékelés és reflexió követ.

Ütemezés:

1. 2026. február 20. - Bevezetés
2. 2026. február 27. - Dokumentumfilm projekt fejlesztése, konzultáció
3. 2026. március 6. - Dokumentumfilm projekt fejlesztése, konzultáció
4. 2026. március 13. - Dokumentumfilm projekt fejlesztése, konzultáció
5. 2026. március 20. - Dokumentumfilm projekt fejlesztése, konzultáció
6. 2026. március 27. - Dokumentumfilm projekt fejlesztése, konzultáció
7. 2026. április 10. - Dokumentumfilm projekt fejlesztése, konzultáció
8. 2026. április 17. - Dokumentumfilm projekt fejlesztése, konzultáció
9. 2026. április 24. - Dokumentumfilm projekt fejlesztése, konzultáció
10. 2026. május 1. - Dokumentumfilm projekt fejlesztése, konzultáció
11. 2026. május 8. - Záróprezentáció

A tanulás környezete:

15 fő befogadására alkalmas sötétíthető terem, projektor (+ átalakítók min. HDMI és VGA), hangfal, terem adottságaitól függően vetítövásznon, elosztó, internet elérés számítógép hozzáférés

Értékelés:

Teljesítendő követelmények:

A hallgató feladatmegoldásában, aktivitásában valósuljanak meg a kurzus célkitűzései; koherens tervezési folyamat végén szakmailag értékelhető minőségű, önálló koncepció alapuló munkát prezentáljon. Mind a tervezés, mind a kivitelezés során felelősségteljesen vegyen részt a munkában, legyen az egyéni vagy a csoportos.

Az értékelés szempontjai:

- határidők betartása
- átlátható munkafolyamat
- gyakorlati feladatok elkészítése
- az elkészült művek tartalmi, formai és szakmai minősége
- a prezentáció tartalmi, formai és szakmai minősége

Az érdemjegy kiszámítása:

Aktív órai jelenlét: 25%

Félév során elkészített kisfilmek: 75%

91-100% = jeles (5)

81-90% = jó (4)

66-80% = közepes (3)

51-65% = elégséges (2)

0-50% = elégtelen (1)

Kötelező irodalom:

Bill Nichols: A dokumentumfilm típusai. In: Metropolis 2009/4. sz. pp. 20-41.

Carl Plantinga: Dokumentumfilm. Metropolis (2009) no. 4. 10–19.

Ajánlott irodalom:

Győri Zsolt: Trauma, narratíva, arc. Meghurcolt közösségek krónikái. Metropolis (2018/1.)

Kapás Zsolt Zsombor: Elfogult objektivitás? Dokumentaritás és propaganda Michael Moore filmjeiben. Apertúra (2014 tavasz)

Kovács András Bálint: Az etnográfus filmrendező. Jean Rouch. Filmvilág (1985) no. 7. 38–43.

Stóhr Lóránt: Személyes dokumentumfilmkezés a traumafeldolgozásban. Nagy projekt In: Uő Személyesség, jelenlét, narrativitás. Paradigmaváltás a kortárs magyar dokumentumfilmben. Budapest: Gondolat, 2019. pp. 209–222.

Török Ervin: A személyesség invenciói a magyar dokumentumfilmben. Apertúra (2021 ősz)

Walker, Janet: Katasztrófa, reprezentáció és az emlékezet hányattatásai. Metropolis (2018/1.)

Egyéb információk: -

Máshol/korábban szerzett tudás elismerése/ validációs elv:

- *nem adható felmentés a kurzuson való részvétel és teljesítés alól,*

Tanórán kívüli konzultációs időpontok és helyszín:

Online tér, előre egyeztetett időpontban